

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>051 Економіка</i>
Освітня програма	<i>Економіка бізнес-підприємства</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>Заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>III курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>135 год (4,5 кредити) (лекції – 8 год., практичні заняття – 6 год., СРС – 121 год.)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Іспит, модульна контрольна робота</i>
Розклад занять	<i>http://rozklad.kpi.ua/</i>
Мова викладання	<i>Українська, англійська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лекції проводить: к.екон.н., доц., доцент кафедри МЕ, Скоробогатова Наталія Євгенівна, nskorobogatova@ukr.net Практичні заняття проводить: к.екон.н., доц., доцент кафедри МЕ, Скоробогатова Наталія Євгенівна, nskorobogatova@ukr.net</i>
Розміщення курсу	<i>Google classroom, Moodle</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Дисципліна "Бухгалтерський облік" закладає основу для здійснення фахівцем обліку господарської діяльності підприємства. Вивчення дисципліни сприяє формуванню системного мислення.

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів системи теоретичних знань та опанування умінь і навичок із ведення бухгалтерського обліку на підприємствах України, формування у студентів здатностей:

ФК 8 - Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин

ФК 10 - Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів

А також:

- комплексного розуміння сутності облікового процесу господарської діяльності підприємств різних форм власності;

- аналізувати конкретні економічних ситуації та вирішувати практичні завдання, що пов'язані з обліком активів, капіталу та зобов'язань підприємства та впливають на прийняття суб'єктами стратегічних та управлінських рішень;

- агрегувати інформацію шляхом складання форм фінансової звітності підприємства, визначати фінансові результати та стан підприємства, інтерпретуючи отримані результати.

Предметом дисципліни є сукупність теоретичних, методичних і практичних питань щодо ведення бухгалтерського обліку на підприємствах України.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти отримають **знання**:

- сутності основних категорій та вимірників бухгалтерського обліку, сутності активів, капіталу та зобов'язань підприємства;
- особливості методики обліку активів, капіталу та зобов'язань підприємства, його доходів, витрат, визначення фінансових результатів;
- організаційно-правових аспектів облікового процесу на вітчизняних підприємствах та закріплять;
- документального оформлення та обліку відкриття підприємств різних організаційно-правових форм;
- умов документального оформлення обліку кадрів підприємства та розрахунків з ними;
- документального оформлення та відображення в бухгалтерському обліку розрахункових операцій, дебіторської та кредиторської заборгованості;
- нормативно-правове регулювання економічних відносин, що виникають між суб'єктами господарської діяльності та відображаються в бухгалтерському обліку;
- особливості бухгалтерського обліку експортно-імпорتنих операцій, розрахункових операцій;
- методику складання та аналізу форм фінансової звітності підприємства для прийняття подальших управлінських та стратегічних рішень.

Уміння:

- застосування методів та процедур бухгалтерського обліку, що пов'язані зі збором, аналізом, систематизацією та збереженням облікової інформації;
- застосовувати методику проведення інвентаризації та відображення її результатів в бухгалтерському обліку;
- визначати суми отриманих підприємством доходів та понесених ним витрат протягом звітного періоду, визначення собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) та фінансового результату;
- нарахування заробітної плати, відпускних, лікарняних та інших виплат працівникам, методикою їх оподаткування;
- застосовувати процедури обліку запасів, грошових коштів, необоротних активів, заборгованостей, капіталу підприємства;
- складати та аналізувати форми фінансової звітності підприємств.

Програмні результати навчання спрямовані на засвоєння теоретичних знань, розвиток умінь і опанування навичок вирішення складних спеціалізованих задач та практичних проблем економічної сфери фахівцями з бухгалтерського обліку.

Завдання курсу реалізуються через досягнення наступних програмних результатів навчання:

- ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.
- ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.
- ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.
- ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.
- ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.
- ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

- ПРН18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.
- ПРН 19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.
- ПРН 28. Розробляти системи контролю за стратегічною діяльністю підприємства.
- ПРН 29. Виявляти та розуміти причинно-наслідкові зв'язки між економічними явищами та процесами у фаховій сфері, ідентифікувати та оцінювати фактори впливу.
- ПРН 30. Визначати показники ефективності здійснення операцій експорту й імпорту.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити дисципліни: Навчальна дисципліна «Бухгалтерський облік» базується на знаннях таких дисциплін, як «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Економіка підприємства».

Постреквізити дисципліни: Навчальна дисципліна «Бухгалтерський облік» є базою для вивчення таких дисциплін, як «Міжнародна фінансова система», «Міжнародні розрахунки та валютні операції».

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Теорія бухгалтерського обліку

Тема 1.1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод.

Тема 1.2. Бухгалтерський баланс.

Тема 1.3. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис.

Тема 1.4. Оцінювання та калькуляція.

Тема 1.5. Документація та інвентаризація, техніка і форми бухгалтерського обліку.

Розділ 2. Бухгалтерський облік активів, власного капіталу та зобов'язань

Тема 2.1. Облік необоротних активів.

Тема 2.2. Облік запасів.

Тема 2.3. Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості.

Тема 2.4. Облік фінансових інвестицій.

Тема 2.5. Облік власного капіталу.

Тема 2.6. Облік зобов'язань.

Тема 2.7. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу.

Розділ 3. Бухгалтерський облік витрат, доходів, фінансових результатів та фінансова звітність

Тема 3.1. Облік витрат діяльності підприємства.

Тема 3.2. Облік доходів і фінансових результатів.

Тема 3.3. Фінансова звітність.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література

1. Скоробогатова Н. Є. Бухгалтерський облік : навч. посіб. - Київ: КПІ ім. Ігоря сікорського, вид-во "Політехніка", 2017. - 248 с.
2. Скоробогатова Н. Є. Бухгалтерський облік: навчально-методичний комплекс дисципліни: навчальний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності 051 «Економіка» [Електронний ресурс] / Скоробогатова Н. Є. ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2022. – 105 с. – Назва з екрана.
3. Скоробогатова Н.Є. Бухгалтерський облік : конспект лекцій для студентів напрямів підготовки 6.030503 «Міжнародна економіка», 6.030502 «Економічна кібернетика» / Н. Є. Скоробогатова. — К. : НТУУ «КПІ», 2015. — 117 с.

4. Скоробогатова Н. Є. Бухгалтерський облік. Розрахункова робота [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студентів спеціальності 051 «Економіка» / Н. Є. Скоробогатова ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 821,57 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 53 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/>
5. Голов С. Ф., Костюченко В. М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі: практичний посібник. — К.: Лібра, 2004. —840 с.
6. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник. – 3тє вид. Допов. і перероб. – К.: Алерта, 2008. – 926 с.

Додаткова література
(факультативно / ознайомлення)

1. Податковий кодекс України від 2.12.2010 № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 №996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>
3. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 25 травня 1995 р. № 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>.
4. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 02 вересня 2014 р. № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>.
5. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 09.11.1999 №291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>
6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, активів капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>
7. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку.
7. Григорова З.В. Основи бухгалтерського обліку : навч. посіб. / З.В. Григорова, Л.А. Андросюк. – К.: НТУУ «КПІ», 2012. – 168с.
8. Чебанова Н. В. Бухгалтерський облік на підприємствах залізничного комплексу : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Н. В. Чебанова, Т. І. Єфіменко, О. Г. Кірдіна, В. Ф. Мінка, В. М. Орлова; Укр. держ. акад. залізн. трансп. - Харків : УкрДАЗТ, 2014. - 508 с.

Інформаційні ресурси

1. Інформаційна база Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку: smida.gov.ua.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.
3. Офіційний сайт Європейської статистичної агенції: epp.eurostat.ec.europa.eu.
4. Офіційний сайт Головного управління статистики у м. Києві: www.gorstat.kiev.ua.
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України: www.minfin.gov.ua
6. Методики, правила, положення, інструкції, затверджені КМУ, НБУ та Міністерством фінансів України.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Навчальна дисципліна охоплює 36 годин лекцій та 36 годин семінарських занять, а також виконання модульної контрольної роботи, розрахункової роботи (міжнародна економіка,

управління персоналом та економіка праці). Практичні заняття з дисципліни проводяться з метою закріплення теоретичних положень навчальної дисципліни і набуття студентами умінь і досвіду використання методики обліку господарських засобів підприємства та джерел їх утворення, визначення доходів, витрат та фінансових результатів, підсумовування облікових процедур шляхом складання та аналізу форм фінансової звітності підприємства. Виходячи з розподілу часу на вивчення дисципліни, рекомендується 18 практичних занять (з врахуванням часу на модульну контрольну роботу та розрахункову роботу). Результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання

ПРН	Методи навчання	Форми оцінювання (контрольні заходи)
ПРН 6, ПРН 10, ПРН 11, ПРН 13, ПРН 16, ПРН 17, ПРН18, ПРН 19, ПРН 28, ПРН 29, ПРН 30	Лекції проблемного характеру, практичні заняття, консультації, робота з навчально-методичною літературою та інформаційними ресурсами. Загальні методи навчання: проблемного викладу, інтерактивний, проблемно-пошуковий, евристичний. Спеціальні методи навчання: кейс метод, робота в малих групах, методи розв'язання задач, тести, дискусія.	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: відповіді на практичних заняттях, виконання навчальних завдань, модульну контрольну роботу. Календарний контроль: перша та друга атестація. Підсумковий контроль – екзамен

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань
1	Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод. Господарський облік і його види. Предмет бухгалтерського облік, його суб'єкти. Класифікація господарських засобів і джерел їх фінансування. Метод бухгалтерського обліку. <i>СРС:</i> Адаптація облікових процедур до сучасних умов господарювання. Взаємозв'язок податкового та бухгалтерського обліку.
	Бухгалтерський баланс. Поняття балансу, його значення та використання в управлінні. Побудова балансу. Актив і пасив. Склад господарських засобів (майна) та джерел формування господарських засобів підприємства. Чотири типи змін у балансі під впливом господарських операцій. <i>СРС:</i> Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Особливості структури балансу у зарубіжних країнах. Економіко-правова характеристика пасивів як вкладень, внесків тощо у підприємницьку діяльність.
1	Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис. Поняття про рахунки. Побудова рахунків. Активні та пасивні рахунки. Правила записів на рахунках. Рахунки синтетичного та аналітичного обліку. Класифікація рахунків. План рахунків бухгалтерського обліку. Подвійний запис, його суть і контрольне значення. Кореспонденція рахунків. Порядок складання бухгалтерських проводок. Взаємозв'язок між статтями балансу та рахунками бухгалтерського обліку. Оборотні відомості, їх побудова та контрольне значення.

	<p><i>СРС:</i> Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Охарактеризувати позабалансові рахунки.</p>
1	<p>Оцінювання та калькуляція. Вартісне вимірювання — оцінка і калькуляція. Поняття оцінки об'єктів обліку. Фактична собівартість здійсненого господарського факту. Вибір методики оцінки. Калькуляція — різновид оцінки. Об'єкти калькулювання. Методи калькулювання. <i>СРС:</i> Використання калькуляцій в управлінському обліку.</p>
2	<p>Документація та інвентаризація, техніка і форми бухгалтерського обліку. Визначення первинного документа. Класифікація документів, їх структура, вимоги до складання. Документація, як складник методу бухгалтерського обліку. Організація документообігу. Способи виправлення помилок у бухгалтерському обліку. Суть та значення інвентаризації. Види інвентаризації. Техніка облікової реєстрації. Поняття форми бухгалтерського обліку. Характеристика форм бухгалтерського обліку. Поняття облікового циклу підприємства. Суть і значення облікової політики підприємства. <i>СРС:</i> Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах». Визначення реєстрів бухгалтерського обліку. Види реєстрів. Терміни та умови зберігання бухгалтерських документів.</p>
2	<p>Облік необоротних активів. Поняття та склад необоротних активів. Поняття основних засобів, їх оцінка. Облік руху основних засобів. Облік зносу (амортизації) основних засобів. Поняття та облік інших необоротних активів. Облік нематеріальних активів. <i>СРС:</i> Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби". Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи". Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 "Оренда". Особливості класифікації необоротних активів в податковому обліку.</p>
2	<p>Облік запасів . Поняття та оцінка запасів. Облік виробничих запасів. Поняття та облік оборотних малоцінних і швидкозношуваних предметів. Облік готової продукції. Поняття та класифікація товарів. Документування господарських операцій, пов'язаних з рухом товарів. Організація синтетичного обліку руху товарів. <i>СРС:</i> Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси". Організація аналітичного обліку руху товарів.</p>
2	<p>Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості. Облік касових операцій та операцій з іншими грошовими коштами. Облік операцій по рахунках в банках. Облік розрахунків з покупцями та замовниками, з різними дебіторами. Облік резервів сумнівних боргів. <i>СРС:</i> Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість". Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 "Вплив змін валютних курсів". Облік витрат майбутніх періодів.</p>
3	<p>Облік фінансових інвестицій. Довгострокові і поточні фінансові інвестиції: поняття та оцінка. Облік короткострокових та довгострокових фінансових інвестицій. <i>СРС:</i> Класифікація фінансових інвестицій. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 "Фінансові інвестиції" Методи оцінки інвестиційної діяльності підприємства.</p>
3	<p>Облік власного капіталу. Поняття власного капіталу та його складники. Облік статутного капіталу. Облік пайового капіталу. Облік додаткового та резервного капіталу. Облік забезпечення майбутніх витрат і платежів.</p>

	<p><i>СРС:</i> Організаційні процедури створення та реєстрації статутного капіталу. Облік формування статутного капіталу під час акціонування приватизованого підприємства. Особливості обліку статутного капіталу на державних (муніципальних) підприємствах.</p>
3	<p>Облік зобов'язань. Поняття та класифікація зобов'язань. Облік довгострокових зобов'язань. Поняття поточних зобов'язань. Облік кредиторської заборгованості за товари (роботи, послуги). <i>СРС:</i> Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 "Зобов'язання". Облік простроченої кредиторської заборгованості.</p>
3	<p>Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу. Поняття, види заробітної плати. Форми оплати праці. Види утримань із заробітної плати. Облік розрахунків з оплати праці. Облік розрахунків за страхуванням. <i>СРС:</i> Облік індексації зарплати.</p>
4	<p>Облік витрат діяльності підприємства. Поняття і класифікація витрат виробництва. Формування та облік собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг). Облік загальновиробничих витрат. Облік адміністративних витрат. Облік витрат на збут. Облік інших операційних витрат. Облік витрат іншої звичайної діяльності. Облік витрат від надзвичайних подій. <i>СРС:</i> Класифікація витрат в управлінському обліку. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати».</p>
4	<p>Облік доходів і фінансових результатів. Поняття, класифікація та оцінка доходів. Облік доходів від звичайної діяльності. Облік доходів від надзвичайних подій. Поняття фінансових результатів та порядок їх формування. Облік фінансових результатів від звичайної діяльності та надзвичайних подій. <i>СРС:</i> Класифікація доходів в податковому обліку. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід». Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток». Положення бухгалтерського обліку «Податкові різниці».</p>
4	<p>Фінансова звітність. Значення фінансової звітності та використання її даних в управлінні. Загальні вимоги до фінансової звітності. Склад і форми фінансової звітності. Порядок подання фінансової звітності. Зміст та порядок складання Балансу, Звіту про фінансові результати та інших форм фінансової звітності. <i>СРС:</i> Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність». Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва. Використання даних фінансової звітності для прийняття управлінських рішень.</p>

№ з/п	Назва теми практичних занять та перелік основних питань
1	<p>Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод. Бухгалтерський баланс. Господарський облік і його види. Предмет бухгалтерського обліку, його суб'єкти. Класифікація господарських засобів і джерел їх фінансування. Метод бухгалтерського обліку. Поняття балансу, його значення та використання в управлінні. Побудова балансу. Актив і пасив. Склад господарських засобів (майна) та джерел формування господарських засобів підприємства. Чотири типи змін у балансі під впливом</p>

	<p>господарських операцій.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Сутнісна характеристика терміну «облік». Історія виникнення бухгалтерського обліку. Склад статистичної звітності. Характеристика користувачів та основний зміст потрібної їм інформації. Проаналізувати відмінності П(С)БО №№ 1 – 5 від НСБО №1.</p>
1	<p>Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис.</p> <p>Поняття про рахунки. Побудова рахунків. Активні та пасивні рахунки. Правила записів на рахунках. Рахунки синтетичного та аналітичного обліку. Класифікація рахунків. План рахунків бухгалтерського обліку. Подвійний запис, його суть і контрольне значення. Кореспонденція рахунків. Порядок складання бухгалтерських проводок. Взаємозв'язок між статтями балансу та рахунками бухгалтерського обліку. Оборотні відомості, їх побудова та контрольне значення.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Позабалансові рахунки – структура та використання. Взаємозв'язок складових елементів при побудові бухгалтерського обліку як процесу за теорією двоїстості.</p>
1	<p>Оцінювання та калькуляція.</p> <p>Вартісне вимірювання — оцінка і калькуляція. Поняття оцінки об'єктів обліку. Фактична собівартість здійсненого господарського факту. Вибір методики оцінки. Калькуляція — різновид оцінки. Об'єкти калькулювання.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Методи калькулювання.</p>
1	<p>Документація та інвентаризація, техніка і форми бухгалтерського обліку.</p> <p>Визначення первинного документа. Класифікація документів, їх структура, вимоги до складання. Документація, як складник методу бухгалтерського обліку. Організація документообігу. Способи виправлення помилок у бухгалтерському обліку. Суть та значення інвентаризації. Види інвентаризації. Техніка облікової реєстрації. Поняття форми бухгалтерського обліку. Характеристика форм бухгалтерського обліку. Поняття облікового циклу підприємства. Суть і значення облікової політики підприємства.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Організація облікової служби на підприємстві (організація роботи апарата) Види реєстрів бухгалтерського обліку. Техніка обробки описів інвентаризації.</p>
1	<p>Облік необоротних активів.</p> <p>Поняття та склад необоротних активів. Поняття основних засобів, їх оцінка. Облік руху основних засобів. Облік зносу (амортизації) основних засобів. Поняття та облік інших необоротних активів. Облік нематеріальних активів.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Методи нарахування амортизації. Облік оренди основних засобів.</p>
1	<p>Облік запасів.</p> <p>Поняття та оцінка запасів. Облік виробничих запасів. Поняття та облік оборотних малоцінних і швидкозношуваних предметів. Облік готової продукції. Поняття та класифікація товарів. Документування господарських операцій, пов'язаних з рухом товарів. Організація синтетичного обліку руху товарів.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Організація аналітичного обліку руху запасів. Особливості визначення торговельної націнки.</p>
2	<p>Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості.</p> <p>Облік касових операцій та операцій з іншими грошовими коштами. Облік операцій по рахунках в банках. Облік розрахунків з покупцями та замовниками, з різними дебіторами. Облік резервів сумнівних боргів.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Форми розрахунків. Облік витрат майбутніх періодів.</p>
2	<p>Облік фінансових інвестицій.</p> <p>Довгострокові і поточні фінансові інвестиції: поняття та оцінка. Облік короткострокових та довгострокових фінансових інвестицій.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Облік інших грошових документів. Дисконтнування векселів.</p>
2	<p>Облік власного капіталу.</p>

	<p>Поняття власного капіталу та його складники. Облік статутного капіталу. Облік пайового капіталу. Облік додаткового та резервного капіталу. Облік забезпечення майбутніх витрат і платежів.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Облік пайового капіталу в кооперативах. Організаційні внески при створенні різних форм підприємств. Облік залученого капіталу на основі контракту.</p>
2	<p>Облік зобов'язань.</p> <p>Поняття та класифікація зобов'язань. Облік довгострокових зобов'язань. Поняття поточних зобов'язань. Облік кредиторської заборгованості за товари (роботи, послуги).</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Нарахування резерву сумнівних боргів. Особливості врегулювання сумнівних заборгованостей</p>
2	<p>Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу.</p> <p>Поняття, види заробітної плати. Форми оплати праці. Види утримань із заробітної плати. Облік розрахунків з оплати праці. Облік розрахунків за страхуванням. Написання модульної контрольної роботи.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Заповнення розрахунково-платіжної відомості. Облік індексації заробітної плати.</p>
3	<p>Облік витрат діяльності підприємства.</p> <p>Поняття і класифікація витрат виробництва. Формування та облік собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг). Облік загальновиробничих витрат. Облік адміністративних витрат. Облік витрат на збут. Облік інших операційних витрат. Облік витрат іншої звичайної діяльності. Облік витрат від надзвичайних подій.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Класифікація витрат в управлінському обліку. Методика оцінки ефективності використання витрат.</p>
3	<p>Облік доходів і фінансових результатів.</p> <p>Поняття, класифікація та оцінка доходів. Облік доходів від звичайної діяльності. Облік доходів від надзвичайних подій. Поняття фінансових результатів та порядок їх формування. Облік фінансових результатів від звичайної діяльності та надзвичайних подій.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Класифікація доходів в управлінському обліку. Оцінка рентабельності діяльності підприємства.</p>
3	<p>Фінансова звітність.</p> <p>Значення фінансової звітності та використання її даних в управлінні. Загальні вимоги до фінансової звітності. Склад і форми фінансової звітності. Порядок подання фінансової звітності. Зміст та порядок складання Балансу, Звіту про фінансові результати та інших форм фінансової звітності.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Методика і техніка виправлення помилок, зміни в облікових оцінках та обліковій політиці. Пояснювальна записка (примітки) до бухгалтерського фінансового звіту</p>

№ з/п	Назва тем і питань, що виносяться на самостійне опрацювання
1	<p>Адаптація облікових процедур до сучасних умов господарювання. Взаємозв'язок податкового та бухгалтерського обліку.</p> <p>Сутнісна характеристика терміну «облік». Історія виникнення бухгалтерського обліку.</p>
2	<p>Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Особливості структури балансу у зарубіжних країнах. Економіко-правова характеристика пасивів як вкладень, внесків тощо у підприємницьку діяльність</p>
3	<p>Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу,</p>

	зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Охарактеризувати позабалансові рахунки.
4	Використання калькуляцій в управлінському обліку.
5	Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах». Визначення реєстрів бухгалтерського обліку. Види реєстрів. Терміни та умови зберігання бухгалтерських документів
6	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби". Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи". Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 "Оренда". Особливості класифікації необоротних активів в податковому обліку.
7	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси". Організація аналітичного обліку руху товарів.
8	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість". Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 "Вплив змін валютних курсів". Облік витрат майбутніх періодів.
9	Класифікація фінансових інвестицій. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 "Фінансові інвестиції"
10	Організаційні процедури створення та реєстрації статутного капіталу. Облік формування статутного капіталу під час акціонування приватизованого підприємства. Особливості обліку статутного капіталу на державних (муніципальних) підприємствах
11	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 "Зобов'язання". Облік простроченої кредиторської заборгованості.
12	Облік індексації зарплати
13	Класифікація витрат в управлінському обліку. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»
14	Класифікація доходів в податковому обліку. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід». Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток». Положення бухгалтерського обліку «Податкові різниці»
15	Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність». Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва. Використання даних фінансової звітності для прийняття управлінських рішень.
16	Підготовка до модульної контрольної роботи
17	Підготовка до екзамену

6. Самостійна робота студента/аспіранта

Самостійна робота студента охоплює такі складники як підготування до поточних опитувань, підготування до практичних занять та модульної контрольної роботи, підготування до екзамену.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять. Відвідування лекцій, практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється. Однак, студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання семестрового завдання. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички.

Пропущені контрольні заходи оцінювання. Кожен студент має право відпрацювати пропущені з поважної причини (лікарняний, мобільність тощо) заняття за рахунок самостійної роботи. Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>.

Завдання, яке подається на перевірку з порушенням терміну виконання, оцінюється з врахуванням штрафних балів.

У разі пропуску з поважної причини заняття, на якому проходив контрольний захід,

- тестування можна написати в інший день за індивідуальним графіком;
- завдання з практичних занять виконуються дистанційно, зберігаються на google-диску.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання. Студент може підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Студенти мають право аргументовано оскаржити результати контрольних заходів, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Інклюзивне навчання. Засвоєння знань та умінь в ході вивчення дисципліни може бути доступним для більшості осіб з особливими освітніми потребами, окрім здобувачів з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів.

Навчання іноземною мовою. У ході виконання завдань студентам може бути рекомендовано звернутися до англомовних джерел.

Передбачено можливість проведення лекційних та практичних занять англійською мовою, що сприятиме оволодінню професійною термінологією мовою оригіналу. Кількість та графік проведення занять англійською мовою узгоджується викладачем зі студентами на початку семестру.

Позааудиторні заняття. Передбачається в межах вивчення навчальної дисципліни участь в конференціях, форумах, круглих столах тощо.

Призначення заохочувальних та штрафних балів. Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання сума всіх заохочувальних балів не може перевищувати 10% рейтингової шкали оцінювання.

Заохочувальні бали студентам можуть нараховуватись за такі види наукової та дослідної роботи:

- проведення науково-дослідної роботи, результати якої представлено у вигляді наукових тез (ваговий бал – 3), наукової статті (ваговий бал – 5);
- надання дипломів про неформальну освіту (ваговий бал – 10);
- участь в олімпіадах I та II рівнів, що відповідають тематиці дисципліни (ваговий бал – 5);
- участь у конкурсах наукових робіт, що відповідають тематиці дисципліни (ваговий бал – 10).

Штрафних балів з дисципліни не передбачається.

Підготування до практичних занять та контрольних заходів здійснюється під час самостійної роботи студентів з можливістю консультування з викладачем у визначений час консультацій або за допомогою електронного листування (електронна пошта, месенджери).

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Семестрова атестація проводиться у вигляді заліку. Для оцінювання результатів навчання застосовується 100-бальна рейтингова система та університетська шкала.

Поточний контроль: участь у роботі практичних занять, доповідання.

Семестровий контроль: екзамен

Умови допуску до семестрового контролю:

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кількість	Разом
1.	Модульна контрольна робота	40%	40	1	40
2.	Відповідь на іспиті	60%	60	1	60
	Разом				100

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Семестровий контроль відбувається у вигляді підсумкового тестування із 40 питань в системі Moodle.

Застосовуються стратегії активного і колективного навчання, які визначаються наступними методами і технологіями:

- 1) методи проблемного навчання (проблемний виклад, частково-пошуковий (евристична бесіда) і дослідницький метод);
- 2) особистісно-орієнтовані (розвиваючі) технології, засновані на активних формах і методах навчання («мозковий штурм», «аналіз ситуацій» ділові, рольові та імітаційні ігри, дискусія, експрес-конференція, навчальні дебати, круглий стіл, кейс-технологія, проектна технологія і ін.);
- 3) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації для лекційних занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять, зокрема, аналіз мережевого сервісу YouTube щодо наявності та якості навчальних відеоматеріалів спеціалістів з фінансового аналізу).

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено:

доцент кафедри міжнародної економіки, канд. екон. наук., доцент,

Скоробогатова Наталя Євгенівна

Ухвалено кафедрою міжнародної економіки (протокол № 12 від 14.06.2023)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол № 11 від 30.06.2023)